

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

NACRT

Z A K O N
O SPREČAVANJU NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM
PRIREDBAMA

Tuzla, juni 2016.godine

Na osnovu člana 24. stav 1. tačka c) Ustava Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona“, broj: 7/97 i 3/99 i „Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 i 10/04), na prijedlog Vlade Tuzlanskog kantona, Skupština Tuzlanskog kantona, na sjednici održanoj _____, d o n o s i

Z A K O N

O SPREČAVANJU NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM PRIREDBAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom utvrđuju se mjere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama i u vezi sa sportskim priredbama, kao i obaveza organizatora i ovlaštenja nadležnih organa u provođenju tih mjera na području Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), te se propisuju:

- a) protivpravna ponašanja učesnika sportske priredbe prije, za vrijeme i nakon sportske priredbe;
- b) mjere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja;
- c) obaveze i odgovornosti sportskog saveza, organizatora sportske priredbe i gostujućeg sportskog kluba;
- d) standardi koje moraju ispunjavati sportski objekti;
- e) mjere koje se poduzimaju na sportskoj priredbi povećanog rizika;
- f) kaznene odredbe za prekršioce odredbi ovog zakona;
- g) nadležnosti za vršenje nadzora nad provođenjem ovog zakona

Član 2.

(Primjena drugih zakona)

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjivat će se odredbe Zakona o javnom okupljanju („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 1/12 i 11/15) i Zakona o sportu („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 8/10).

Član (3)

(Značenje izraza)

Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) Sportske priredbe su organizovana sportska okupljanja i sportska takmičenja.
- b) Organizator sportske priredbe je sportski savez, sportsko društvo, sportski klub, te drugo pravno i fizičko lice registrovano za obavljanje sportskih djelatnosti u skladu sa zakonom, koje se stalno ili privremeno bavi organizacijom sportskih priredbi, odnosno koje je preuzelo organizovanje određene sportske priredbe, ili vršenje određenih poslova u organizovanju sportske priredbe.
- c) Vrijeme održavanja sportske priredbe je vremenski period potreban za organizovan i siguran dolazak i ulazak gledalaca u sportski objekat prije početka sportske priredbe, vrijeme trajanja same sportske priredbe, te vrijeme potrebno za njihov siguran izlazak iz sportskog objekta i odlazak nakon njenog završetka, a čije trajanje u svakom konkretnom slučaju utvrđuje organizator sportske priredbe u saradnji sa Upravom policije Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu:

Uprava policije), prilagođavajući dužinu tog vremena karakteru sportskih priredbi (npr. sportske priredbe povećanog rizika).

- d) Učesnici sportske priredbe su sva lica prisutna na sportskoj priredbi.
- e) Sportski objekat je zatvoreni i otvoreni objekat namijenjen za održavanje sportskih priredbi, koji pored sportskih terena može imati i gledalište. Sportskim objektom u smislu ovog zakona smatra se i drugi zatvoreni ili otvoreni objekat koji služi obavljanju drugih djelatnosti kada se povremeno koristi za sportsko takmičenje.
- f) Sportski teren je prostor na kome se obavlja sportska priredba, kao i prostor do gledališta.
- g) Gledalište je uređen prostor u sportskom objektu namijenjen za smještaj gledalaca.
- h) Alkoholnim pićem smatra se svako piće koje sadrži alkohol.

Član 4.

(Definicije nasilja i nedoličnog ponašanja)

(1) Pod nasiljem na sportskim priredbama, u smislu ovog zakona, smatra se:

- a) fizički napad na učesnike sportske priredbe;
- b) fizički obračun između učesnika na sportskoj priredbi van terena;
- c) bacanje na sportski teren ili u gledalište predmeta koji mogu da ugroze život, fizički integritet lica ili imovinu;
- d) isticanje obilježja, transparentata, te izvikivanje slogana kojima se podstiče rasna, vjerska, nacionalna ili druga netrpeljivost i mržnja, odnosno čiji je sadržaj uvredljiv i nepristojan, a što može da dovede do fizičkih sukoba navijača ili drugih učesnika, te ugrozi život ili integritet lica, odnosno oštećenje ili uništenje imovine, te paljenje navijačkih obilježja;
- e) oštećivanje sportskog objekta, opreme, uređaja i instalacija na sportskom objektu na kome se održava sportska priredba;
- f) izazivanje nereda prilikom dolaska, odnosno odlaska sa sportskog objekta ili u sportskom objektu, ometanje toka sportske priredbe ili ugrožavanje sigurnosti učesnika sportske priredbe ili trećih lica;
- g) korištenje pirotehničkih sredstava i drugih predmeta i sredstava kojima se može ugroziti sigurnost učesnika na sportskoj priredbi ili ometati njen tok;
- h) paljenje navijačkih rekvizita i drugih predmeta.

(2) Pod nedoličnim ponašanjem na sportskim priredbama u smislu ovog zakona smatra se:

- a) neovlašteni ulazak na sportski teren;
- b) neovlašteni ulazak u službene prostorije i službene prolaze sportskog objekta na kome se održava sportska priredba;
- c) unošenje u sportski objekat i upotreba alkohola ili drugih opojnih sredstava;
- d) unošenje u sportski objekat pirotehničkih sredstava i drugih predmeta i sredstava kojima se može ugroziti sigurnost učesnika u sportskoj priredbi ili ometati njen tok;
- e) neovlašteni ulazak u dio gledališta sportskog objekta namijenjen suparničkim navijačima;
- f) neovlašteno korištenje dronova bez saglasnosti nadležnog organa;
- g) maskiranje lica kapom, maramom, šalom ili na drugi način radi prikrivanja identiteta

II. STANDARDI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI SPORTSKI OBJEKTI

Član 5.

(Plan evakuacije i certifikat sigurnosti objekta)

- (1) Sportski objekat mora imati plan evakuacije, ovjeren od strane Uprave policije.
- (2) Plan evakuacije mora sadržavati opisane procedure postupanja u slučaju vanrednih situacija (rušenje konstrukcija, požar, nestanak svjetla, masovni neredi, dojava o podmetnutim minsko-eksplozivnim sredstvima i sl.).
- (3) Sportski objekat koji je kategorisan kao objekat za međunarodne sportske manifestacije mora imati certifikat o sigurnosti objekta (stadiona), ovjeren od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (4) Certifikat o sigurnosti objekta se izdaje na rok od godinu dana, a na osnovu prethodno izvedenih pozitivnih inspeksijskih nalaza iz oblasti elektrozaštite, gromobranske zaštite, protivpožarne zaštite, opremljenosti sredstvima i opremom za pružanje prve pomoći, higijensko-tehničke ispravnosti toaleta, statičke nosivosti karakterističnih konstrukcija, ulazno-izlaznih kapija, koridora i zaštitne ograde.
- (5) Organizator je dužan osigurati da se sportska priredba povećanog rizika održi u sportskom objektu koji ima:
 - a) odgovarajuće ograde ispred sportskog objekta za usmjeravanje i razdvajanje suparničkih grupa navijača;
 - b) odgovarajuće ograde za sprečavanje ulaska gledalaca na sportski teren;
 - c) odgovarajuće ograde za razdvajanje suparničkih grupa navijača;
 - d) odgovarajući broj jasno i vidljivo obilježениh ulaza i izlaza prema svim dijelovima gledališta;
 - e) odgovarajuća sjedišta koja se ne mogu otkinuti samo korištenjem fizičke snage;
 - f) odgovarajući prostor za policijskog službenika, nadležnog za održavanje javnog reda i mira na sportskoj priredbi sa kojeg ima jasan pregled sportskog terena i gledališta;
 - g) tehničku opremu za praćenje i snimanje ponašanja gledalaca na sportskom objektu;
 - h) prostoriju za pružanje hitne medicinske pomoći;
 - i) odgovarajući broj muških i ženskih mokrih čvorova u svim dijelovima gledališta;
 - j) prostor za siguran smještaj prevoznih sredstava gostujućih klubova;
 - k) sistem javnog razglasa;
 - l) odgovarajuće osvjetljenje ukoliko se sportska priredba održava u večernjim satima, kao i osigurano neprekidno napajanje električnom energijom.
- (6) Uslove iz stava (1) do (5) ovog člana dužan je ispuniti i organizator drugih sportskih priredbi, osim uslova utvrđenih u tačkama a), c), f), g) i j) stava (5) ovog člana.
- (7) Bliže uslove iz stava (1) do (5) ovog člana i njihovu ispunjenost utvrđuje nadležni sportski savez, odnosno organizacija u sportu, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona i saglasnost Ministarstva.

III. DUŽNOSTI ORGANIZATORA SPORTSKIH PRIREDBI

Član 6.

(Dužnosti organizatora sportskih priredbi)

- (1) Organizator sportske priredbe, u suradnji sa policijskim službenicima Uprave policije (u daljem tekstu: policijski službenik), dužan je osigurati sigurno održavanje sportske priredbe i poduzeti mjere kojima se predupređuje i sprečava izbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, i to:
 - a) preventivne mjere;

- b) redovne mjere koje se poduzimaju na svim sportskim priredbama;
 - c) mjere koje se poduzimaju na sportskim priredbama povećanog rizika;
 - d) mjere koje poduzima Ministarstvo, sudovi i zavodi za izdržavanje kazni.
- (2) Kad organizacija u sportu povjeri organizaciju sportske priredbe ili vršenje određenih poslova u organizaciji sportske priredbe drugom pravnom ili fizičkom licu, dužna je vršiti nadzor nad provođenjem mjera utvrđenih ovim zakonom.

IV. MJERE ZA SPREČAVANJE NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM PRIREDBAMA

1. Preventivne i redovne mjere

Član 7.

(Preventivne mjere)

- (1) U cilju preventivnog djelovanja i smanjenja rizika izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, organizacije u sportu dužne su da:
- a) podstiču organizovanje i sportsko (fair play) ponašanje svojih navijača i njihovih klubova;
 - b) provode odgovarajuće informisanje svojih navijača (sastanci sa navijačima, izdavanje biltena i dr.);
 - c) koordiniraju sa klubovima svojih navijača prilikom organizovanog odlaska na gostujuće sportske priredbe;
 - d) uredе sportskim pravilima iz svoje nadležnosti koje se sportske priredbe smatraju sa povećanim rizikom i koje mjere su organizatori sportskih priredbi i drugi učesnici dužni da poduzmu, u skladu sa zakonom i drugim propisima, na sportskim priredbama povećanog rizika;
 - e) podstiču pozitivno ponašanje i djelovanje igrača i službenih lica za vrijeme ili nakon održavanja sportske priredbe
 - f) poduzmu druge mjere i aktivnosti u skladu sa zakonom, propisima donijetim na osnovu zakona i sportskim pravilima.

Član 8.

(Redarska služba)

- (1) Organizator sportske priredbe je dužan da obrazuje odgovarajuću redarsku službu, ili da angažuje pravno lice ili poduzetnika radi obavljanja poslova fizičkog osiguranja i održavanja reda na sportskoj priredbi (daljem tekstu: Redarska služba).
- (2) Prilikom vršenja poslova iz stava (1) ovog člana Redarska služba je ovlaštena da:
- a) zabrani pristup sportskom objektu licima koja su pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava ili se iz njihovog ponašanja može zaključiti da su skloni nasilnom ili nedoličnom ponašanju;
 - b) efikasno odvoji gostujuće navijače usmjeravanjem na posebne ulaze i izlaze iz sportskih objekata i poseban dio gledališta koji je za njih određen;
 - c) onemogući ulazak gledalaca na sportski teren;
 - d) onemogući unošenje ili prodaju u sportskom objektu alkoholnih pića ili drugih pića u staklenim flašama i čašama;
 - e) onemogući unošenje u sportski objekat predmeta koji se mogu upotrijebiti u nasilničkim postupanjima (pirotehnička sredstva, palice, flaše i sl.), odnosno kojima se može ometati tok sportske priredbe (ogledala, laserski pokazivači, zvučni uređaji veće snage, transparenti ili obilježja kojima se podstiče rasna, vjerska, nacionalna ili druga netrpeljivost i mržnja, odnosno čiji je sadržaj uvredljiv ili nepristojan i sl.);

- f) upozori, odnosno udalji gledaoce zbog nedoličnog ponašanja, kojim se može izazvati nasilje na sportskoj priredbi ili ometati njen tok.
- (3) Kad gledalac ili grupa gledalaca postupi suprotno nalogima redarske službe ili izazove nasilje, o tome se bez odlaganja obavještava policijski službenik.

Član 9.

(Prisustvo pratećih službi)

- (1) Organizator je dužan da blagovremeno ostvari saradnju i osigura prisustvo policijskih službenika na priredbama povećanog rizika, a u ostalim slučajevima kada procijeni da je to potrebno radi provođenja mjera i naloga koji se odnose na održavanje javnog reda i mira.
- (2) Organizator je dužan da za vrijeme sportske priredbe osigura prisustvo odgovarajuće službe hitne medicinske pomoći i vatrogasne jedinice, kao i da ostvari saradnju, a po potrebi poduzme mjere da osigura i prisustvo drugih nadležnih organa i organizacija, javnih službi i javnih poduzeća (inspekcijske i komunalne službe i dr.).
- (3) Organizator je dužan dostaviti prijavu o održavanju sportske priredbe sedam dana prije održavanja sportske priredbe policijskoj stanici na čijem području se održava sportska priredba.
- (4) Policijska stanica, na osnovu prijave organizatora o održavanju sportske priredbe i ocjene relevantnih elemenata o rizicima ugrožavanja stanja sigurnosti i poduzetih mjera organizatora, određuje broj i postupke policijskih službenika koji osiguravaju javni red i mir na određenoj sportskoj priredbi.

Član 10.

(Evidencije navijača)

- (1) Organizator je dužan da, u saradnji sa sportskim klubovima koji učestvuju u sportskoj priredbi i klubovima njihovih navijača, osigura vođenje evidencije o identitetima lica kojima se ulaznice prodaju, odnosno ustupaju preko klubova navijača, kao i da omogućiti uvid u te evidencije ovlaštenom licu Ministarstva.
- (2) Podatke o maloljetnim licima je potrebno da da njihov roditelj, staratelj i dr.
- (3) Uprava policije je dužna uspostaviti i uredno voditi evidenciju lica kojima je izrečena zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama.

2. Mjere koje se poduzimaju na sportskoj priredbi povećanog rizika

Član 11.

(Sportske priredbe povećanog rizika)

- (1) Sportske priredbe povećanog rizika su:
- domaće i međunarodne sportske priredbe od većeg takmičarskog značaja;
 - sportske priredbe na kojima se prema procjeni njihovog organizatora očekuje prisustvo velikog broja gledalaca i navijača gostujućih klubova;
 - druge sportske priredbe kod kojih, prema procjeni njihovog organizatora, posebne okolnosti ukazuju da na njima može doći do nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca.
- (2) Koje se domaće i međunarodne sportske priredbe, u smislu stava (1) tačka a) ovog člana mogu smatrati od većeg takmičarskog značaja, određuje svojim aktom nadležni sportski savez.
- (3) Policijska stanica će, po zaprimljenom obavještenju od strane organizatora o vremenu održavanja sportske priredbe povećanog rizika, odrediti policijskog službenika ovlaštenog za koordinaciju ukupnih aktivnosti svih subjekata koji učestvuju u organizaciji te sportske priredbe, kako bi sve preventivne, redovne i posebne mjere određene ovim zakonom nadležni organ i službe poduzeli blagovremeno i efikasno.

Član 12.

(Dužnosti organizatora sportske priredbe povećanog rizika)

- (1) Kad okolnosti iz člana 11. ovog zakona ukazuju na rizik od izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskoj priredbi, organizator sportske priredbe je dužan da:
 - a) o tim okolnostima obavijesti, bez odlaganja, a najkasnije u roku 48 sati prije početka sportske priredbe, Upravu policije i druge nadležne organe, nadležni sportski savez i druge zainteresovane organizacije u sportu, kao i sportiste koji učestvuju u sportskoj priredbi;
 - b) odredi odgovorno lice koje je zaduženo za rukovođenje provođenjem mjera za sprečavanje nedoličnog ponašanja gledalaca i za saradnju sa Upravom policije;
 - c) ostvari saradnju sa Ministarstvom, radi postupanja po nalogima koji se odnose na osiguranje javnog reda i mira na sportskoj priredbi i radi osiguranja rada dežurnog sudije za prekršaje;
 - d) ostvari saradnju sa predstavnicima klubova navijača u cilju međusobne razmjene informacija i osiguranja da klubovi navijača odrede dio redara na sportskoj priredbi iz svojih redova, radi pomoći u održavanju reda na sportskoj priredbi i obavještanja gledalaca.
- (2) Organizator sportske priredbe, u saradnji sa ovlaštenim policijskim službenikom iz člana 11. stav (3) ovog zakona, može prekinuti sportsku priredbu i odrediti da se isprazni dio ili cijelo gledalište u slučaju masovnog izražavanja rasne, vjerske, nacionalne ili druge netrpeljivosti i mržnje.
- (3) Nakon pražnjenja gledališta, sportska priredba se može nastaviti ili odložiti u skladu sa važećim pravilima.

Član 13.

(Zabrana prodaje alkoholnih pića)

- (1) Zabranjena je prodaja alkoholnih pića na prilazima, u neposrednoj blizini i u sportskom objektu, tri sata prije i tri sata po završetku sportske priredbe, kao i za vrijeme njenog održavanja.
- (2) Bezalkoholna pića se mogu prodavati samo ako su u papirnatim ili otvorenim plastičnim posudama.

Član 14.

(Razdvajanje navijača)

- (1) Organizator je dužan da, prije početka trajanja i po završetku sportske priredbe povećanog rizika:
 - a) omogući odvajanje grupa gostujućih navijača prodajom ulaznica na odvojenim i posebnim prodajnim mjestima;
 - b) omogući da se u prodaju puste samo ulaznice za mjesta za sjedenje, odnosno onoliki broj ulaznica za stajanje koji, u zavisnosti od kapaciteta sportskog objekta, ne ugrožava sigurnost učesnika sportske priredbe;
 - c) ostvari saradnju sa sportskim klubovima koji učestvuju u sportskoj priredbi u pogledu prodaje ulaznica za njihove navijače;
 - d) odredi posebne ulaze, izlaze i dio gledališta za grupe gostujućih navijača, ukoliko se očekuje njihov organizovani dolazak i odlazak u većem broju;
 - e) osigura preko programa sportske priredbe ili drugih sredstava informisanja podsticanje gledalaca na korektno ponašanje.

Član 15.
**(Zabrana prodaje ulaznica na dan održavanja
sportske priredbe povećanog rizika)**

Na dan održavanja priredbe povećanog rizika ulaznice se po pravilu ne mogu prodavati u sportskom objektu na kome se priredba održava ili u njegovoj neposrednoj blizini, već samo na posebnim prodajnim mjestima.

Član 16.
(Obaveze gostujućeg sportskog kluba)

Gostujući sportski klub koji učestvuje na sportskoj priredbi povećanog rizika obavezan je da:

- a) najkasnije tri dana prije organizovanog polaska navijača na sportsku priredbu obavijesti organizatora sportske priredbe o svim elementima bitnim za prijem kluba i njegovih navijača (dan i vrijeme polaska, procjena broja navijača koji dolaze, način prijevoza, mjesto boravka ili okupljanja, imena vođa navijača i sl.);
- b) ostvari saradnju sa klubom svojih navijača i učestvuje u organizaciji njihovog dolaska na sportsku priredbu;
- c) osigura raspodjelu karata za svoje navijače koje je dobio od organizatora sportske priredbe;
- d) poduzme druge potrebne mjere da klub i njegovi navijači ne budu uzrok nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskoj priredbi.

3. Mjere koje poduzima Ministarstvo

Član 17.
(Nadležnost Ministarstva)

- (1) Ministarstvo pred sportsku priredbu povećanog rizika, najmanje 24 sata prije njenog početka, vrši pregled sportskog objekta na kome će se sportska priredba održati i ostvaruje uvid u organizacione pripreme, te osigurava da objekat blagovremeno, u skladu sa važećim procedurama, bude pretražen radi otkrivanja prisustva eventualno podmetnutih eksplozivnih sredstava.
- (2) Ministarstvo prilikom održavanja sportskih priredbi povećanog rizika može da naloži poduzimanje svih potrebnih mjera za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, a naročito:
 - a) naloži grupama gostujućih navijača kretanje određenim pravcem prilikom dolaska, odnosno odlaska iz sportskog objekta;
 - b) naloži organizatoru sportske priredbe otklanjanje uočenih nedostataka sportskog objekta ili propusta u organizaciji;
 - c) zabrani ulazak na sportsku priredbu, odnosno udalji od sportskog objekta lice iz čijeg se ponašanja može zaključiti da je sklono nasilničkom i nedoličnom ponašanju.
- (3) Policijski službenici su posebno ovlašteni:
 - a) da za lice koje se izjasni kao navijač ili nosi navijačke oznake ili za koje pretpostavlja da ide na sportsku priredbu, koje svojim ponašanjem izaziva osnovanu sumnju da je pod utjecajem alkohola ili opojnih droga ili se drugačije protupravno ponaša, utvrde identitet, pretraže ga da li nosi alkohol ili opojnu drogu, pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili uzrokovanje nasilja, nosi transparente, zastave i sl., koji sadržavaju rasističke ili druge poruke koje mogu izazvati nemire, oduzeti mu takve stvari, udalje ga iz sredstava javnog i drugog prometa i zabrane mu ulazak u sportski objekat, zadrže ga do isteka od tri sata nakon završetka sportske priredbe i prema istom poduzmu i druge mjere propisane ovim i drugim zakonima;

- b) pregledati autobus, voz ili motorno vozilo koje prevozi navijače na sportsku priredbu, prilikom provođenja odredbi iz tačke a) stav (3) ovog člana;
- c) isključiti iz saobraćaja motorno vozilo do isteka vremena od tri sata, nakon završetka sportske priredbe ako je lice iz tačke a) stav (3) ovog člana, vozač ili suvozač u motornom vozilu;
- d) da gledaoca koji se protupravno ponaša zadrže u sportskom objektu do tri sata nakon završetka sportske priredbe i prema njemu poduzmu i druge mjere propisane ovim i drugim zakonom;
- e) poduzeti mjeru zadržavanja na sportskom objektu ili poduzeti mjeru premještanja i prije završene sportske priredbe, ukoliko ocjene da je ugrožena bezbjednost učesnika sportske priredbe;
- f) zabraniti održavanje sportske priredbe, ukoliko nadležni policijski organ prije početka održavanja sportske priredbe procijeni da uslijed protupravnog ponašanja učesnika u sportskom objektu ili u mjestu održavanja priredbe, prijeti opasnost za bezbjednost učesnika sportske priredbe;
- g) zatražiti od službene osobe koja je odgovorna za organizaciju sportske priredbe, da isprazni sportski objekat ili dio sportskog objekta na kojem je došlo do narušavanja javnog reda i bezbjednosti učesnika sportske priredbe, odnosno da privremeno ili trajno prekine sportsku priredbu, ukoliko nadležni policijski organ procijeni da uslijed protupravnog ponašanja učesnika u sportskom objektu za vrijeme održavanja sportske priredbe prijeti opasnost za bezbjednost učesnika sportske priredbe većih razmjera.

Član 18.

(Prostor za privođenje i zadržavanje lica)

- (1) Policijski službenik će lice iz člana 17. stav (3) tačka a) i d) ovog zakona privesti i zadržati u službenim prostorijama policijskog organa ili drugom pogodnom prostoru.
- (2) Pogodnim se smatra prostor koji ima sanitarni i vodoopskrbni uređaj i koji osigurava višesatan siguran boravak zadržanog lica.
- (3) Prostor u kojem se zadržava lice iz stava (1) ovog člana mora biti pod neprekidnim nadzorom policijskog službenika.

Član 19.

(Troškovi za provođenje mjera)

- (1) Organizator sportske priredbe snosi troškove koji se odnose na poduzimanje mjera iz člana 6. i 17. ovog zakona.
- (2) Organizator može sa Ministarstvom zaključiti ugovor o obavljanju određenih poslova osiguranja sportske priredbe i provođenje određenih mjera za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, koji ne spadaju u redovne poslove održavanja javnog reda i mira.
- (3) Ugovor iz stava (2) ovog člana u ime Ministarstva zaključuje ministar unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona.
- (4) Prihodi ostvareni obavljanjem poslova i provođenjem mjera iz stava (2) ovog člana prihod su budžeta Kantona.

V. NADZOR

Član 20.

(Nadzor)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 21.

(Novčana kazna za organizatora i odgovorna lica)

- (1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj organizacija u sportu ili drugo pravno lice, ako:
 - a) ne osigura nesmetano i sigurno održavanje sportske priredbe (član 6. stav (1) ovog zakona);
 - b) ne vrši nadzor nad provođenjem mjera utvrđenih ovim zakonom (član 6. stav (2) ovog zakona);
 - c) ne poduzme propisane preventivne mjere (član 7. ovog zakona);
 - d) ne organizuje, odnosno ne angažuje odgovarajuću redarsku službu (član 8. stav (1) ovog zakona);
 - e) odbije suradnju sa Ministarstvom (član 9. stav (1) ovog zakona);
 - f) ne osigura za vrijeme trajanja sportske priredbe prisustvo odgovarajuće službe hitne medicinske pomoći ili ne ostvari suradnju sa drugim nadležnim organima i organizacijama (član 9. stav (2) ovog zakona);
 - g) ne poduzme propisane mjere kada su okolnosti ukazivale da postoji rizik da dođe do nasilja ili nedoličnog ponašanja gledalaca ili ne postupi po nalogima Ministarstva, u vezi održavanja sportske priredbe povećanog rizika (član 12. ovog zakona);
 - h) ne poduzme propisane mjere prije početka, za vrijeme trajanja i po završetku sportske priredbe povećanog rizika (član 14. ovog zakona);
 - i) ne osigura ograničenje prodaje ulaznica za sportske priredbe povećanog rizika ili ne osigura vođenje propisanih evidencija, odnosno ne pruži ih na uvid ovlaštenom licu Ministarstva (član 10. stav (1) ovog zakona);
 - j) prodaje ulaznice van odobrenih posebnih prodajnih mjesta (član 15. ovog zakona);
 - k) ne osigura da se sportska priredba povećanog rizika održi na odgovarajućem sportskom objektu (član 5. stav (1) ovog zakona);
 - l) u svojstvu gostujuće ekipe ne poduzme zakonom propisane mjere (član 16. ovog zakona);
 - m) prodaje alkoholna pića suprotno zabrani (član 13. ovog zakona);
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana fizičko lice koje je organizator sportske priredbe kaznit će se novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana poduzetnik će se kazniti novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- (5) Pravnom licu kome je izrečena kazna za prekršaj iz stava (1) ovog člana može se uz izrečenu kaznu izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja određenih poslova.
- (6) Odgovornom licu kome je izrečena kazna za prekršaj iz stava (1) ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja određenih poslova.
- (7) Poduzetniku kome je izrečena kazna za prekršaj iz stava (1) ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja samostalne djelatnosti.

Član 22.

(Mjera zabrane prisustvovanja sportskim priredbama)

- (1) Licu koje je u evidencijama policijskih organa evidentirano da se ranije protivpravno ponašalo za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska sa neke sportske priredbe, sud, na prijedlog policijske stanice nadležne za mjesto održavanja sportske priredbe ili policijske stanice nadležne za područje na kome se nalazi prebivalište, odnosno boravište takvog lica,

može izreći zabranu prisustvovanja određenoj sportskoj priredbi ili zabranu prisustvovanja sportskim priredbama koje se održavaju na području Kantona u trajanju od jedne do tri godine.

(2) Lice iz stava (1) ovog člana dužno je najkasnije dva sata prije početka određene sportske priredbe pristupiti u najbližu policijsku stanicu prema mjestu prebivališta/boravišta, a ako je odsutno iz mjesta prebivališta/boravišta, a nalazi se na području Kantona, u najbližu policijsku stanicu i javiti se dežurnom policijskom službeniku te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja određene sportske priredbe, kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka te priredbe.

(3) Adresa iz stava (2) ovog člana ne može biti unutar područja od dva kilometra od sportskog objekta u kojem se održava sportska priredba za koju je licu izrečena zabrana iz stava (1) ovog člana, osim u slučaju kada to lice unutar navedenog područja ima adresu prebivališta, boravišta odnosno rada ili u drugim opravdanim slučajevima.

Član 23.

(Novčana kazna za fizička lica)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice, ako:
 - a) oštećuje sportski objekat na kome se odvija sportska priredba, njegovu opremu, uređaje, instalacije i drugi inventar (član 4. stav (1) tačka e) ovog zakona);
 - b) baca bilo kakav predmet na sportski teren ili u gledalište, ili ometa odvijanje sportske priredbe posebnim pirotehničkim sredstvima ili drugim napravama (član 4. stav (1) tačke c) i f) i stav (2) tačka d) ovog zakona);
 - c) neovlašteno ulazi u sportski teren (član 4. stav (2) tačka a) ovog zakona);
 - d) za vrijeme održavanja sportske priredbe, kao i neposredno prije ili poslije održavanja sportske priredbe, neovlašteno ulazi u službene prolaze sportskog objekta na kome se odvija sportska priredba (član 4. stav 2. tačka b) ovog zakona);
 - e) za vrijeme održavanja sportske priredbe unosi u sportski objekat ili upotrebljava alkohol ili opojna sredstva (član 4. stav (2) tačka c) ovog zakona);
 - f) neovlašteno uđe u dio gledališta namijenjen suparničkim navijačima i neovlašteno koristi dronove (član 4. stav (2) tačka e) i tačka f. ovog zakona);
 - g) ne postupi po nalogima službenog osoblja iz člana 8. stav (2) ovog zakona;
 - h) postupi suprotno obavezi iz člana 22. ovog zakona.
- (2) Uz kaznu za prekršaj iz stava (1) tačke a), b), c), d), e), f), g), ovog člana, fizičkom licu se može izreći zaštitna mjera zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama.
- (3) Ako prekršaj iz stava (1) ovog člana učini maloljetnik, primjenjuju se pozitivne zakonske legislative koje uređuju ovu oblast.
- (4) Roditelj, usvojlac, odnosno staratelj maloljetnika mlađeg od 16 godina, koji učini prekršaj iz stava (1) ovog člana, ako je izvršenje prekršaja od strane maloljetnika posljedica njegovog propuštanja dužnog staranja o maloljetniku, a bio je u mogućnosti da takav nadzor vrši, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 500,00 KM.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

(Usklađivanje općih akata)

Organizacije u sportu uskladit će svoja akta sa ovim zakonom u roku od (60) dana od njegovog stupanja na snagu.

Član 25.

(Stupanje na snagu ovog zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Tuzlanskog kantona“.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
SKUPŠTINA**

**PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
SENAD ALIĆ**

Broj: _____
Tuzla, _____

O B R A Z L O Ž E N J E

Nacrta Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama

I-USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama sadržan je u članu 24. stav 1. tačka c) Ustava Tuzlanskog kantona (Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona, broj 7/97 i 3/99 i Službene novine Tuzlanskog kantona, broj: 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 i 10/04), kojima je utvrđeno da Skupština Tuzlanskog kantona donosi zakone i ostale propise neophodne za izvršavanje nadležnosti Tuzlanskog kantona.

II-RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlozi za donošenje ovog zakona proizašli su iz potrebe da se oblast koja obuhvata pitanja koja se odnose na sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uredi u Tuzlanskom kantonu, obzirom da ova oblast trenutno u Bosni i Hercegovini nije regulisana na jedinstven način.

Zakonom o javnom okupljanju (Službene novine TK-a, broj: 1/12 i 11/15) sportska priredba kao vid javnog okupljanja, predviđena je u dijelu koji se odnosi na Javne priredbe i druge oblike okupljanja (u koje spadaju sportske priredbe komercijalnog i nekomercijalnog karaktera), dok je Zakon o sportu („Sl. novine TK-a, broj: 8/10), između ostalog definisao sportske priredbe kao organizovana sportska okupljanja i sportska takmičenja.

Donošenje predmetnog zakona predviđeno je i Programom rada MUP TK-a za 2015 i 2016. godinu, pored kojeg su planirane i izmjene i dopune i druge zakonske legislative Tuzlanskog kantona, po kojoj postupaju i koje u svom radu koriste službenici MUP TK-a, te njeno usaglašavanje sa pozitivnim zakonskim propisima na federalnom i državnom nivou.

Zakonom o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama su između ostalog propisane i regulisane obaveze organizatora sportskih priredbi, obaveze gostujućeg sportskog kluba, standardi koje moraju ispunjavati sportski objekti i sl., te mjere koje poduzima Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona povodom održavanja sportske priredbe, te kazneno-pravne sankcije za prekršioce odredbi Zakona.

III-OBRAZLOŽENJE ZNAČAJNIJIH PRAVNIH RJEŠENJA

Ovim zakonom propisuju se mjere za sprečavanje nasilja na organiziranim sportskim takmičenjima i okupljanjima, a posebno na sportskim priredbama na kojima se očekuje prisustvo velikog broja učesnika ili kada posebne okolnosti ukazuju da na sportskoj priredbi može doći do nasilja, nedoličnog ili drugog protupravnog ponašanja.

I. Osnovne odredbe

Članovi 1., 2., 3. i 4. sadrže definisanje pojmova koji se koriste u ovom Zakonu, kao i djelokrug i nadležnosti koje propisuje predmetni zakon.

II. Standardi koje moraju ispunjavati sportski objekti

Članom 5. utvrđuju se plan evakuacije i certifikat sigurnosti objekta, te obaveze organizatora u pogledu osiguranja sportske priredbe povećanog rizika u sportskom objektu, koji za to ima odgovarajuće uslove.

Uvođenje člana 5. je neophodno iz razloga što veći broj sportskih objekata nezadovoljava ni minimum uvjeta potrebnih za normalno i bezbjedno odvijanje sportskih priredbi. Predmetnim članom data je obaveza organizatoru i drugim relevantnim institucijama (sportskim savezima, organizacijama u sportu, Ministarstvu obrazovanja, nauke kulture i sporta i Ministarstvu unutrašnjih poslova TK-a) da izvrše potrebnu standardizaciju objekata u kojim se takve priredbe održavaju.

III. Dužnost organizatora sportskih priredbi

Članom 6. utvrđuju sa dužnosti organizatora sportskih priredbi u pogledu saradnje sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, te obaveza preduzimanja preventivnih i redovnih mjera, mjera na sportskim priredbama povećanog rizika, kao i mjera koje poduzima Ministarstvo unutrašnjih poslova TK-a, a sve u cilju sigurnog održavanja sportskih priredbi.

IV. Mjere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama

1. Preventivne i redovne mjere

Član 7. do 10.

U ovom poglavlju utvrđuju se preventivne i redovne mjere sportskih organizacija, obrazovanje (određenje) redarske službe, status redara, ovlaštenja redarske službe, prisustvo pratećih službi, evidencija navijača. Članom 7. propisane su obaveze, odnosno dužnosti organizacija u sportu, koje su neophodne poduzimati u cilju preventivnog djelovanja i smanjenja rizika od izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. Članom 8. propisana je obaveza obrazovanja odgovarajuće redarske službe, određene njihove obaveze, nadležnosti i ovlaštenja. Obzirom, da određene sportske priredbe zahtjevaju angažovanje i drugih službi, članom 9. je propisana obaveza organizatora u pogledu ostvarivanja saradnje i angažovanja prisustva policijskih službenika, službe hitne medicinske pomoći i vatrogasne jedinice, te eventualno drugih nadležnih službi za čije se angažovanje ukaže potreba. Članom 9. još je određeno, da se sportska priredba mora prijaviti u za to određenom roku, te obaveza policijskih službenika u poduzimanju mjera i radnji iz njihove nadležnosti. Članom 10. se nalaže otvaranje i vođenje odgovarajućih evidencija od strane organizatora, kao i Uprave policije, koje će pomoći u cilju identifikacije eventualnih počinitelaca nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama.

2. Mjere koje se poduzimaju na sportskoj priredbi povećanog rizika

Član 11. do 16.

U ovom poglavlju definisane su sportske priredbe povećanog rizika, obaveze organizatora u pogledu sportskih priredbi povećanog rizika, zabrana prodaje alkoholnih pića, obaveze organizatora u pogledu razdvajanja navijača, zabrana prodaje ulaznica na dan održavanja priredbe povećanog rizika, te obaveze gostujućeg sportskog kluba.

Zbog sve češćih pojava nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama ukazala se potreba za definisanjem i načinom određivanja sportskih priredbi povećanog rizika. S tim u vezi, članom 11. definisano je koje su to sportske priredbe, koje se sa stanovišta sigurnosti mogu smatrati kao sportske priredbe povećanog rizika, te obaveze Ministarstva nakon zaprimanja obavještenja o održavanju sportske priredbe povećanog rizika. Članom 12. definisane su obaveze i dužnosti organizatora, koje mora ispoštovati, kada je u pitanju održavanje sportske priredbe povećanog rizika. U ovom članu se može posebno istaći, definisanje nadležnosti i ovlaštenja organizatora, da u saradnji sa policijskim službenikom, može prekinuti sportsku priredbu ukoliko je ugrožena sigurnost građana, te isprazniti dio ili cijelo gledalište. Obzirom da je jedan od najvećih uzroka pojave nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama konzumiranje alkohola, ukazala se potreba za uvođenjem člana 13. kojim je regulisana zabrana prodaje alkoholnih pića u sportskim objektima i u njihovoj neposrednoj blizini. Članovima 14., 15. i 16. propisane su dužnosti organizatora u pogledu razdvajanja navijača kod sportskih priredbi povećanog rizika, zabrana prodaje ulaznica na dan održavanja sportskih priredbi povećanog rizika, kao i obaveze gostujućeg sportskog kluba kada se radi o sportskim priredbama ovakvog tipa.

3. Mjere koje poduzima Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona

Članovima 17., 18. i 19. utvrđene su mjere Ministarstva u pogledu sprečavanja nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca, određenje vremenskog termina u pogledu pregleda sportskog objekta u kome će se sportska priredba održati, zatim prostor za privođenje i zadržavanje lica, te troškovi za provođenje mjera. Članom 17. posebno su navedena ovlaštenja, mjere i radnje policijskih službenika koja mogu preduzeti u cilju stvaranja sigurnog ambijenta za održavanje sportske priredbe.

V. Nadzor nad provođenjem zakona

Članom 20. utvrđeno je da nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu zakona vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona.

VI. Kaznene odredbe

Članom 21. utvrđene su novčane kazne za organizatora i odgovorna lica, članom 22. izricanje zaštitne mjere zabrane prisustvovanja sportskim priredbama, te članom 23. novčane kazne za fizička lica u slučaju kršenja odredbi ovog Zakona. U ovom poglavlju posebno je razrađena odredba koja se odnosi na mjeru zabrane prisustvovanja sportskim priredbama, za lica koja su u policijskim evidencijama evidentirana kao lica koja su se ranije protivpravno ponašala za vrijeme, u toku i nakon sportskih priredbi.

VII. Završne odredbe

Odredbama člana 24. utvrđena je obaveza sportskih organizacija u pogledu usklađivanja akata i članom 25. stupanje na snagu i objavljivanje zakona.

IV-PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Kantona.

V-MATERIJALI KORIŠTENI ZA IZRADU ZAKONA

- 1) Evropska konvencija o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim događajima, a posebno na nogometnim utakmicama,
- 2) Evropska strategija nasilja o sportu,
- 3) Zakon o javnom okupljanju,
- 4) Zakon o sportu,
- 5) Zakoni iz ove oblasti Zeničko-dobojskog, Unsko-sanskog, Bosansko-podrinjskog, i Sarajevskog kantona,
- 6) Zakoni iz ove oblasti Srbije, R Hrvatske i RS-a,
- 7) Pravilnik o bezbjednosti na međunarodnim utakmicama i utakmicama saveznog stepena takmičenja NS/FS BiH ().

**PREDLAGAČ
VLADA TUZLANSKOG KANTONA**